

2021-06-10

Till handledare i
verksamhetsförlagd utbildning i
fysioterapi, termin 4

Information inför den verksamhetsförlagda utbildningen (vfu) i termin 4 på fysioterapeutprogrammet, höstterminen 2021.

Bästa kollega

Fysioterapeutprogrammet vid Institutionen för hälsa, lärande och teknik vid Luleå tekniska universitet tackar för att du tar emot vår student för vfu i fysioterapi. Den verksamhetsförlagda utbildningen (vfu) är en mycket viktig del av utbildningen till fysioterapeut och din roll som handledare är därför central för studentens professionella utveckling.

Denna kurs, S0087H Fysioterapi: Grundläggande kliniska kunskaper I, innebär vfu i tio veckor. Utbildningen äger rum under två femveckorsperioder av vilka en ska förläggas till rehabilitering inom slutenvård.

Period 1: vecka 35 – 39

Period 2: vecka 40 – 44

Vilka studenter som kommer under vilken period framgår av bifogade dokument VFU-placeringar Vt 21. Studenterna har fått namn, mailadress och telefonnummer till resp. kontaktperson/handledare och har fått information om att ta kontakt med dig fyra veckor innan vfu-perioden för att lämna sina personuppgifter och få veta mer om tid och plats etc.

Mål för kursen

Efter genomgången kurs ska studenten med en vetenskaplig förankring utifrån gällande lagar och förordningar, med ett etiskt och empatiskt förhållningssätt och en helhetssyn på människan, kunna:

- Utöva ett fysioterapeutiskt arbetssätt i klinisk verksamhet,
- Bemöta patienter och genomföra en grundläggande fysioterapeutisk undersökning, bedömning och behandling,
- Genomföra dokumentation i patientjournal,
- Tillämpa ett hälsopromoverande synsätt i behandlingen,
- Redogöra för vetenskapliga belägg för fysioterapeutiska åtgärder och diskutera åtgärderna i förhållande till dessa.

Dessa mål är formulerade efter de mål som anges för fysioterapeutexamen i Höskoleförordningen (SFS 1993:100) och ligger till grund för den bedömning av studenten som handledaren ska göra.

Hur ska målen uppnås

Målen innebär att studenten ska kunna genomföra en grundläggande undersökning och bedömning och kunna föreslå och genomföra behandling av de patienter som studenten möter under vfu-tiden. Det finns inte några krav på att studenten tränar undersökning, bedömning och behandling för patienter med vissa bestämda funktionsbegränsningar.

När du planerar studentens vfu-period bör du utgå från att det ska vara möjligt för studenten att bli bedömd för båda betygsgraderna d.v.s. både god måluppfyllelse och mycket god måluppfyllelse. Använd därför gärna bedömningsformuläret i din planering.

Om det finns faktorer eller grader som du förutser kommer att bli svåra att bedöma, kontakta mig, d.v.s. examinator. Det är mitt ansvar att ge råd om hur detta kan lösas.

Studentens förkunskaper

Studenten har kunskaper om fysioterapeutisk undersökning, bedömning och behandling för patienter med nedsatt funktion i nervsystem, andning, cirkulation, rörelsesystem och för patienter med psykiatrisk sjukdom. Förutom detta har studenten grundläggande kunskaper i psykologi, anatomi, fysiologi samt medicinsk vetenskap/sjukdomslära.

Ryggens och nackens funktionsproblem, undersökning och behandling har inte studerats. Detta kommer att tas upp senare i utbildningen.

Om Peer learning

I vissa fall kommer studenterna att bedriva sin vfu i samverkan med en kurskamrat, s.k. peer learning. Det kan innebära att studenterna tillsammans kan förbereda en patientundersökning där en är aktiv som undersökare och den andre som observatör. På samma sätt kan individuell behandling och behandling i grupp tränas. Fördelar med peer learning är att studenterna kan hjälpa varandra till reflektion och ökade kunskaper och samtidigt själva besvara många frågor. Observera dock att varje student har rätt till en individuell bedömning.

Handledarens roll

Handledarens roll är att hjälpa studenten att utforma studierna med hänsyn till hur långt hon/han har hunnit i sin utveckling.

Det kan utformas så att studenten förbereder sin undersökning av en ny patient och diskuterar den med dig innan hon/han genomför undersökningen. Ibland löser studenten uppgifter självständigt och ibland under din observation. Värdet av att få följa handledaren som en erfaren fysioterapeut i sitt arbete och diskutera det med handledaren är också stort. Du vägleder studenten genom att inbjuda till samtal och reflektion över hur studenten ska anpassa sina handlingar efter patientens reaktioner och behov. Att få kontinuerlig feedback på hur man tänker och handlar är viktigt för lärandet. Du har också ansvaret att bedöma studentens kunskaper, förmågor och förhållningssätt.

Tid på kliniken

Studenten ska tillbringa minst 30 timmar/vecka på sin placering. Den tiden ska läggas ut på de fem veckorna i samråd mellan handledare och student. Förutom patientarbete ska studenten delta i det teamarbete och de möten som är aktuella och följa de tider och rutiner som behövs för att uppnå målen. Det är verksamheten och studentens behov av lärande som ska styra vilka timmar studenten ska vara på utbildningsplatsen. Resterande tid upp till ramen för heltidsstudier, dvs. 40 timmar/vecka är avsedd för teoretiska studier, studieuppgifter med litteratursökningar och förberedelser.

Studenten ska ta igen den tid som hon/han varit frånvarande. Om frånvaron inträffar i slutet av perioden är det bra om du kontaktar någon av oss undertecknade, så att vi kan diskutera hur detta kan lösas. Det är verksamheten och handledaren som avgör när och hur igentagning är möjlig att genomföra.

Individuell studieplan

Som en förberedelse för sin verksamhetsförlagda utbildning ska studenten reflektera över och skriva ned en preliminär studieplan för varje VFU-placering. Se bifogade mall.

Detta kan göras efter några dagar, när studenten vet mer om verksamheten. Den individuella studieplanen bör diskuteras vid introduktionen och kompletteras i samråd med handledaren. Under kursen ska studenten förnya studieplanen genom återkommande diskussioner med handledaren, följa upp om hon/han uppnått sina mål och planera hur hon/han ska gå vidare för att uppnå nästa mål. Studenten bör också få veta vilka förhållningsregler som gäller t ex vid sjukdom och annan frånvaro, uppläggnings av handledningen och hur hon/han ska få återkoppling på sitt lärande.

Pedagogisk uppgift under VFU samt inlämningsuppgift patientfall

Dessa uppgifter ska bara göras *en gång under hela kursen* och alltså inte på varje placering. Den pedagogiska uppgiften examineras i form utav genomförd uppgift (godkänd) eller ej genomförd uppgift (underkänd). Som stöd för examinationen kan du som handledare använda dig utav bedömningsunderlagets frågor 3, 13 och 16. Patientfallsuppgiften skall genomföras och rapporteras individuellt av varje student genom inläggning i lärplattformen Canvas. Studenten får dock gärna diskutera olika frågeställningar med dig som handledare.

Pedagogisk uppgift. (För denna uppgift behövs handledarens hjälp.)

Studenten ska individuellt planera och genomföra en gruppinstruktion eller gruppundervisning för patienter, närstående eller personal. Detta behöver inte göras på en existerande gruppverksamhet utan kan arrangeras enbart i utbildningssyfte. Som grupp är två personer exklusive handledare tillräckligt. För denna uppgift ska studenten inte ta över och leda ett redan färdigt program.

Uppgiften redovisas och bedöms under VFU. Studenten skall kunna ange målsättningen för instruktionen, vilket innehåll som valts och varför och hur hon/han gjort för att nå fram med sitt budskap d.v.s. hur instruktionen har utformats pedagogiskt. Vidare ska studenten reflektera över hur målsättningen uppnåddes dvs. göra en utvärdering av sitt program. Samtliga punkter sker i diskussionsform mellan dig som handledare och studenten. Ingen skriftlig inlämning behövs.

Fallstudie & skriftlig rapport

Till denna uppgift väljer studenten en av sina patienter. Uppgiften innebär att studenten ska fördjupa sig teoretiskt genom att söka och referera till vetenskapligt underlag för någon del av patientens problem eller de fysioterapeutiska åtgärderna. Studenten redovisar fördjupningen i en rapport som ska innehålla:

- *Presentation av patienten.* Patienten ska beskrivas kortfattat så att läsaren får en bild av patienten. Kön och ungefärlig ålder ska anges på sådant sätt att patienten inte går att identifiera.
- *Bedömning av funktionsförmåga* utifrån anamnes och relevanta status
- *Målsättning och fysioterapeutiska insatser.* Redovisning av patientens målsättning och hur man som fysioterapeut kan hjälpa patienten att uppnå dem och hur de skulle kunna utvärderas. Fokus bör ligga på patientens möjlighet att uppnå en förbättrad förmåga gällande kroppsfunktion, aktivitetsförmåga samt delaktighet
- *Redovisning av vetenskapligt stöd* för de fysioterapeutiska åtgärderna. Här ska studenten redovisa på vilket sätt det underlag som hon/han har funnit, stödjer eller motsäger de åtgärder som har använts.

Efter vfu-periodernas slut presenterar studenten sin fallstudie för övriga studenter på seminarier.

Bedömning av kliniska kunskaper, förmågor och förhållningssätt

För bedömningen används formuläret "Bedömning av students kliniska kunskaper, färdigheter och förmågor under verksamhetsförlagd utbildning i S0087H."

Bedömningen ska behandla följande områden:

- Kommunikation med och undervisning för patienter och medarbetare.
- Fysioterapiprocessen, dvs. att undersöka och bedöma patienters behov av fysioterapi samt att planera, genomföra, följa upp och utvärdera samt dokumentera fysioterapeutiska åtgärder.
- Teamarbete och samarbete dvs. att planera och organisera arbetsuppgifter, samverka med kollegor och andra yrkesgrupper samt visa handlingsberedskap och säkerhetsmedvetande.
- Professionellt förhållningssätt, vilket innebär vetenskaplig medvetenhet, etisk medvetenhet, självkännedom, noggrannhet och omdöme samt professionell självständighet.

Inom varje område finns 4-5 bedömningsfaktorer och för varje faktor finns en beskrivning av vilken förmåga som studenten ska visa att hon/han uppnått. Det finns beskrivningar för vad god och vad mycket god måluppfyllelse innebär. Under varje faktor finns en skala 1- 7 eller 1-5 där du ringar in den siffra som bäst motsvarar studentens förmåga. Betrakta det som står innanför varje ruta som en beskrivning och inte som en kravspecifikation. Studenten behöver inte uppfylla varje del i beskrivningen för att uppnå t ex god måluppfyllelse.

OBS. Denna bedömning ska ses som ett delprov i kursen. Likaväl som studenten kan uppnå en hög poäng på en skriftlig tentamen kan det vara möjligt att uppnå höga poäng trots att man befinner sig på sin första vfu-period. Gör din bedömning mot bakgrund av att studenten befinner sig i termin 4 och inte vad som kan förväntas av utexaminerad fysioterapeut.

Se även "Manual för bedömning..." för en utförligare beskrivning och förklaringar till bedömningsfaktorererna.

Hur ska bedömningen genomföras

Bedömningen sker vid två bedömningssamtal för varje femveckorsperiod, en gång i mitten av perioden och en gång vid slutet.

Förberedelse för bedömningssamtal

Tid för samtalet bör planeras till 45 – 60 minuter. Dela gärna upp samtalet på flera tillfällen om det är svårt att hinna med alla faktorer.

Studenten ska förbereda sig för bedömningssamtalet genom att reflektera över sin förmåga när det gäller de olika faktorerna och göra en självbedömning. Studenten bedömer vad som fungerar bra och vad hon/han skulle vilja förbättra och skriver ned exempel på situationer som stödjer av vad som fungerar bra och vad hon/han tycker behöver förbättras.

Studenten ska inte sätta någon sifferbedömning.

Att bedöma sig själv är ett sätt att ta ansvar för sitt lärande och att öka sin egen självkänedom (Arthur, 1995).

Handledaren förbereder samtalet på samma sätt genom att göra en preliminär bedömning genom att använda sifferskalan, och förbereda exempel som stöder bedömningen. Synpunkter från kollegor som haft kontakt med studenten kan också tas med i bedömningen.

Vad innebär god måluppfyllelse dvs 3? Det är av stor vikt att handledaren kommunicerat vad studenten måste uppvisa för att få godkänt dvs 3 på bedömningen.

Genomförande av bedömningssamtalen

Studenten bör vara aktiv i diskussionen och bör få inleda diskussionen med sin självbedömning. Det bör vara en balans i diskussionen mellan student och handledare.

I samtalet ska studenten bedöma sin förmåga för varje faktor med egna ord och ge exempel som stöder bedömningen. Studenten gör själv ingen sifferbedömning.

Handledaren stödjer sin bedömning med exempel från olika situationer.

Handledaren anger sin bedömning av studentens måluppfyllelse genom att ringa in en siffra för varje faktor.

Om det finns faktorer som bedömts lägre än 3 efter den första perioden är det studentens ansvar att ta upp dessa med handledaren i period 2.

Observera! Kontakta mig (examinator) om det finns risk för att studenten inte hinner uppnå en god måluppfyllelse för någon faktor dvs minst 3, så att vi har möjlighet att diskutera en lösning samt skriva en handlingsplan för detta.

Faktorer som är svåra att bedöma

Om det finns faktorer som är omöjliga att bedöma bör detta noteras. Kontakta mig angående detta i god tid före bedömningen.

Slutbedömning

I slutet av femveckorsperioden planeras och genomförs den avslutande bedömningsdiskussionen på samma sätt som halvtidsdiskussionen. Bedömningen för varje faktor skrivs in på formuläret "Värderings formulär Ht 20".

Formuläret undertecknas av student och handledare och skickas till undertecknad. Du kan också fylla i det elektroniskt och e-posta det. Vänligen, behåll en kopia av formuläret, eftersom det händer att posten inte kommer fram.

Betygsättning av kliniska kunskaper, förmågor och förhållningssätt

Utvecklingen under den verksamhetsförlagda utbildningen är en kontinuerlig process under tio veckor. Därför utgör bedömningarna från båda perioderna tillsammans, underlag för betyget i den verksamhetsförlagda utbildningen.

För godkänt betyg på bedömning av studentens kliniska kunskaper, förmågor och förhållningssätt krävs god måluppfyllelse dvs minst 3, på samtliga faktorer i den avslutande perioden.

Bedömningsproceduren följer Manual för AssCe, Grundnivå, A Löfmark, I Thorell-Ekstrand, 2009.

Kontakter med utbildningen

Vi, dvs. någon av oss lärare eller klinisk adjunkt, kommer att kontakta dig strax före eller tidigt i vfu-perioden. Syftet är att gå igenom bedömningsfaktorena och diskutera hur de kan tillämpas inom din verksamhet.

För att förbättra likvärdigheten i vfu-bedömningen vill vi också vara med vid ett av bedömningsamtalen i ett trepartssamtal via telefon.

Det kan ibland hända att det uppstår problem under den verksamhetsförlagda utbildningen. Det kan bero på att studenten och handledaren inte kommer överens. Andra orsaker kan vara att studentens kunskaper inte räcker till enligt handledaren eller att studenten tycker att handledaren har för stora krav.

Ta gärna kontakt med någon av oss för att reda ut situationen eller om du har frågor som du vill ha svar på.

Studenterna är också informerade om att ta kontakt med oss om de upplever problem eller om det finns någon fråga att diskutera.

Efter fullgjord verksamhetsförlagd utbildning sker en gemensam uppföljning genom att studenterna diskuterar sina erfarenheter från den verksamhetsförlagda utbildningen. Då görs också utvärderingar av vfun och av kursen.

Tveka inte att höra av dig om det är något jag kan förtydliga eller vara behjälplig med före eller under din aktuella handledningsperiod. Varmt tack i förväg för din värdefulla insats och med en önskan om ett gott samarbete.

Med vänliga hälsningar

Jenny Jäger

Jenny Jäger, universitetslektor
Examinator och kursansvarig för S0087H Fysioterapi: Grundläggande kliniska
kunskaper I
0920-493904
jenny.jager@ltu.se

Referenser:

Arthur H. (1995) Student self-evaluations: How useful? How valid? *International Journal of Nursing Studies*, 32, 271-276.

Löfmark A. & Thorell-Ekstrand I. (2009). Bedömningsformulär AssCe för den verksamhetsförlagda delen av utbildningen i sjuksköterskeprogrammet, grundnivå. Högskolan i Gävle. Inst. f
vårdvetenskap och sociologi.

Individuell studieplan för vfu, (mall)

Kunskaper och färdigheter. Vilka teoretiska kunskaper har jag som är relevanta och vad behöver jag läsa på? Vilka praktiska metoder kan jag tillämpa och vad behöver jag öva mer på?

Mina egna mål för perioden dvs. vad vill jag lära mig.

Hur vill jag lära? Vad vill jag ta del av? Vad behöver jag för hjälp?

Hur vet jag om målen har uppnåtts? Hur och när vill jag ha feedback?

Har jag uppnått mina mål? Om inte, vad behöver jag förstärka? Hur ska jag arbeta med det?